

De meeste mieren hoeven niet bestreden te worden

Mieren zijn erg boeiende dieren en horen in elk Nederlands landschap thuis, ook in het stedelijk gebied. Enkele inheemse soorten vestigen zich ook wel eens in huizen en dan wordt overlast ervaren. Daarnaast is er een groeiend aantal exotische soorten dat woonwijken koloniseert, altijd daarheen gebracht door de mens zelf. Hiervan is met name het mediterrane draaigatje veel in het nieuws. Dit zorgt voor een slecht imago van 'de mier', maar meestal is dat geheel onterecht.

Tekst: Jitte Groothuis, KAD & Jinze Noordijk, EIS Kenniscentrum Insecten

Mediterraan draaigatje

Terrormieren, Draculamieren, *twerkende* mieren. Bijzondere benamingen in de media voor het mediterrane draaigatje (*Tapinoma nigerrimum*-complex). Ze komen mee met in het mediterrane gebied opgetotte planten en belanden zo in Nederlandse tuinen, waar ze zich de afgelopen tien jaar ook hebben weten te vestigen. De mieren planten zich massaal voort en de talrijke werksters weten in huis voedsel en warmte feilloos te vinden. Superkolonies van deze draaigatjes variëren in grootte, met aan de top een gebied van ruim drie hectare in een wijk in Zuid-Holland. In deze gebieden wordt niet alleen driftig de bestrating ondergraven, maar de aanwezigheid in tuinen en huizen is dermate dat er flinke overlast wordt ervaren. De bloemrijke media-aandacht zorgt er waarschijnlijk voor dat men de experts nu weet te vinden. Bij EIS en het KAD staat het aantal geverifieerde vindplekken van het mediterrane draaigatje nu op 24. Hoewel het aantal bekende kolonies in korte tijd flink is gegroeid [1], blijft dit draaigatje een zeldzaamheid, helemaal vergeleken met de wegmier (*Lasius niger*) die onder elke stoep in Nederland leeft.

Imagoschade

De media-aandacht voor het draaigatje lijkt negatieve kanten te hebben. Het lijkt erop dat mensen bij mierenaanwezigheid meer en eerder naar gif grijpen. Daarnaast blijken veel mensen royaal te spuiten of gieten met huis-tuin-en-keukenmiddelen, met name bleek, azijn, en zelfs kruid- of motorolie! Deze middelen zullen welis-

waar mieren doden of verjagen, maar de gevolgen voor de bodem, het bodemleven én de gebruiker zijn niet goed te overzien. Bovendien is het níet toegestaan [2, 3]. Hoewel overlast subjectief is, is het bijzonder om dit te zien op plekken waar mieren niet zomaar een huis betreden maar gewoon een rustig leven leiden onder de stoep, in een perk of in een gazon. Van de wegmier halen de werksters soms binnenshuis voedsel, maar dat is altijd tijdelijk en dit is gemakkelijk te voorkomen door de geursporen uit te wissen of de voedselbron weg te nemen. Algemene soorten als zwarte zaadmier (*Tetramorium caespitum*), gele weidemier (*Lasius flavus*) en kleine steekmier (*Myrmica rugulosa*) komen sowieso nooit in huis. Bij sommige inheemse soorten die wel binnen nestelen, zoals boommier (*Lasius brunneus*) en glanzende houtmier (*Lasius fuliginosus*), is het soms handig om bestrijding toe te passen, maar deze soorten nestelen eigenlijk nooit zichtbaar in de tuin of straat. Bij kleine hoeveelheden zand die op bestrating of gazon worden gewerkt door mierenactiviteit hoeft in het merendeel van de gevallen nooit bestreden te worden.

Bestrijding meestal niet nodig

Zorgen over potentiële invasieve mieren blijken zeer vaak ongefundeerd. Bij het KAD is in de eerste helft van 2020 het aantal mierenmeldingen meer dan verdubbeld (naar bijna vijfhonderd) vergeleken met dezelfde periode in 2019. Slechts een mi-niem aantal hiervan betrof een voorheen onbekende kolonie draaigatjes, terwijl het overgrote deel van de monsters mieren

betrof die nauwelijks als overlastgevend kunnen worden aangeduid. Hieruit blijkt toch een nodeloze angst voor (invasieve) mieren. Wel is het goed dat mensen mieren blijven opsturen (hopelijk vóórdát ze bestrijden); determinatie is immers de belangrijkste stap in het proces naar eventuele plaagdierbeheersing. Maar bestrijding is dikwijls niet nodig en meestal zelfs ongewenst. Mieren zijn belangrijke opruimers, net als andere miskende ongewervelden zoals wespen en spinnen. We hopen dat er zo min mogelijk 'onschuldige' inheemse mieren worden bestreden. Plaagdierbeheersers kunnen met hun expertise hierin een belangrijke rol spelen. ●

Literatuur

1. Noordijk, J., Brooks, M.D., *Aantal populaties mediterrane draaigatjes meer dan verdubbeld in een jaar*. www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=25987
2. Rijksoverheid.nl, *Kan ik azijn, zout of chloor gebruiken tegen onkruid?* www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/bestrijdingsmiddelen/vragen-antwoord/kan-ik-azijn-zout-of-chloor-gebruiken-tegen-onkruid
3. Smit, C.E., Montforts, M.H.M.M., te Biesebeek, J.D., Komen, C.M.D. (2019) *De risico's van azijn bij de bestrijding van onkruid en groene aanslag door particulieren*. DOI 10.21945/RIVM-2019-0198